

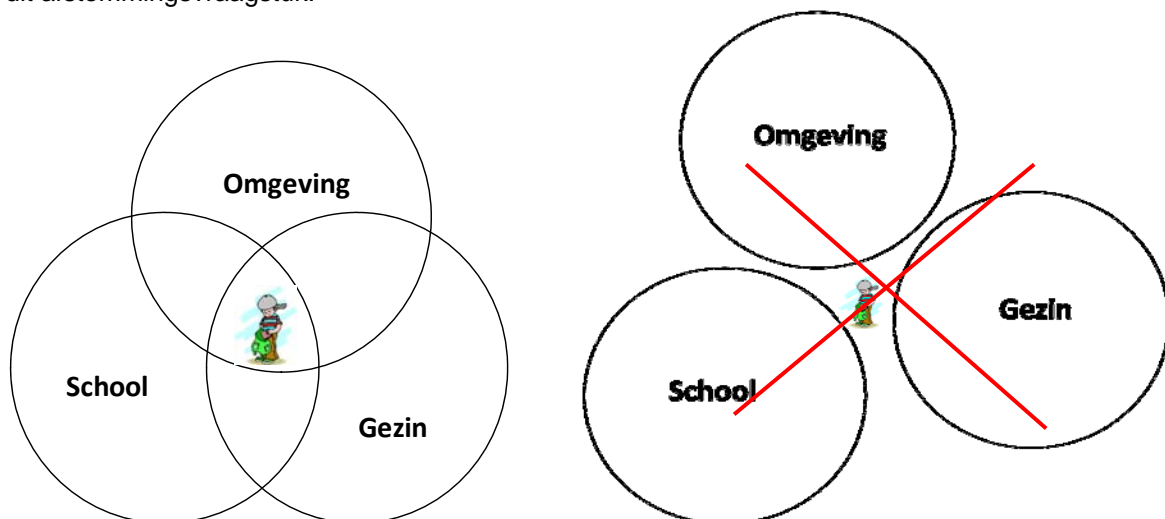
Beleidsbox Ouderbetrokkenheid op de LEA

Samenstelling: dhr. W. de Wit (Oberon),
i.s.m. dhr. H. Christiaanse (Cedin, expertisepunt ouderbetrokkenheid); Januari 2013

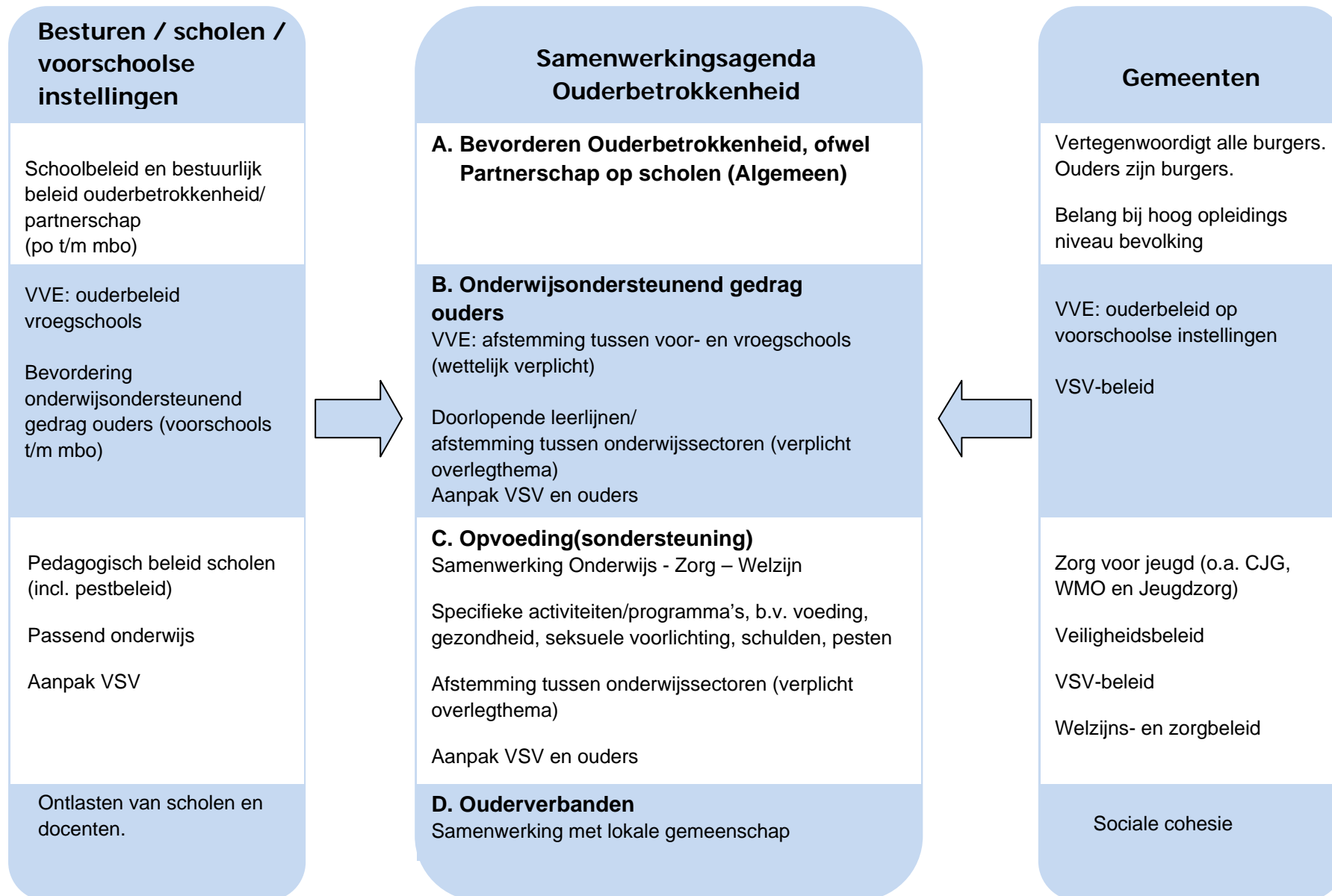
Veel scholen en schoolbesturen zijn bezig met de versterking van het ouderbeleid. De samenwerkingsverbanden passend onderwijs zijn bezig met een ondersteuningsplan, waarin 'ouders' een positie moeten krijgen. De VVE-inspectie heeft in veel gemeenten (of gaat dit nog doen) aanleiding gegeven om ouderbeleid in de voorschoolse- en vroegschoolse sector te gaan versterken. Met de CJG-ontwikkeling verandert er het nodige in de opvoedingsondersteuning en in de relatie onderwijs – zorg – welzijn. En in de aanpak voortijdig schoolverlaten en de aanpak pestproblematiek komt veel meer aandacht voor de rol van ouders daarin. Al met al genoeg redenen om het thema 'Ouderbetrokkenheid' op de agenda te zetten, in het overleg tussen gemeente en (school)besturen. Om de ontwikkelingen te bespreken en te beoordelen of afstemming of gezamenlijk optrekken van belang zijn. Deze beleidsbox is hiervoor een hulpinstrument, een gespreksleidraad voor een screening van de situatie in uw gemeente. Bovendien zijn veel voorbeelden van lokale afspraken en lokaal beleid Ouderbetrokkenheid hierin opgenomen. Ofwel te behandelen op het LEA-overleg, ofwel door een ingerichte lokale werkgroep.

Achtergrond

Voor definities, onderzoek en landelijk beleid verwijzen we u naar de bijgeleverde Factsheet 'Ouderbetrokkenheid voor gemeenten en schoolbesturen'. Kinderen zijn gebaat zijn bij samenwerking tussen ouders en school. En bij een goede samenwerking tussen de school, de zorgsector en de welzijnssector. En dat buurtbewoners iets afweten van hoe het met het ouders en kinderen gaat. Samenvattend gaat het erom dat de drie invloedssferen rond kinderen goed samenwerken: ouders, scholen en de 'omgeving'. Met 'omgeving' bedoelen we ondermeer de buurt, de vriendengroep, sport en de zorg- en welzijnssector. Veel beleid, zoals VVE, passend onderwijs en VSV heeft te maken met dit afstemmingsvraagstuk.

De vraag op lokaal niveau is nu wat schoolbesturen kunnen bijdragen aan deze samenhang? Wat een gemeente hieraan kan bijdragen? En vervolgens waar het goed is om samen in op te trekken. We hebben dit algemene model vertaald in een meer concreet 3-kolommentabel, een screeningsinstrument voor de situatie in uw gemeente.

Gespreksleidraad

Is het -al dan niet- zinvol om af te stemmen en wellicht samen te werken op het vlak van ouderbetrokkenheid (op de onderdelen A t/m D in de 3 kolommentabel)?

1. Hoe zijn besturen, scholen en de voorschoolse sector bezig met dit onderwerp?
2. Wat speelt er binnen de gemeente op dit vlak?
3. Waar is afstemming of samenwerking van belang?

De 3 kolommentabel Ouderbetrokkenheid op de LEA

In de linkerkolom van de drie kolommen tabel staan de verantwoordelijkheden van schoolbesturen en besturen van voorschoolse instellingen benoemd (bv. het schoolbeleid ouderbetrokkenheid). In de rechterkolom staan de verantwoordelijkheden van gemeenten. Van belang is dat u elkaar erkent in deze verantwoordelijkheidsverdeling. In de middenkolom staat de mogelijke samenwerkingsagenda beschreven, die u vanuit de eigen verantwoordelijkheden zou kunnen aangaan.

We onderscheiden in de drie kolommentabel de thema's A t/m D:

A: het bevorderen van partnerschapbeleid op scholen en voorschoolse instellingen in het algemeen.

B: een specifiek onderdeel: het onderwijsondersteunend gedrag thuis, het leermilieu thuis.

C: opvoedingsondersteuning die in feite samenvloeit met ouderbetrokkenheid. CJG-ontwikkelingen en de relatie zorg-welzijn-onderwijs zijn hier van belang.

D: ouderverbanden. Het bevorderen van onderlinge oudercontacten, oudernetwerken, waardoor ouders onderling elkaar vaker aanspreken en helpen.

A. Bevorderen Ouderbetrokkenheid / Partnerschap op scholen (algemeen)

Scholen van po t/m mbo en voorschoolse instellingen zijn direct verantwoordelijk voor het beleid rond ouderbetrokkenheid. Schoolbesturen kunnen dit stimuleren en ondersteunen. De gemeente heeft hier ook belang bij: ze is gebaat bij een goede ontwikkeling van kinderen, weinig voortijdig schoolverlaten, een hoog opleidingsniveau van de bevolking en sociale cohesie.. Ouders zijn ook belangrijk als burgers van de gemeente. Ze wenden zich bij onderwijsproblemen soms ook tot gemeenten (bv. bij kwaliteitsproblemen of po-vo-overgangsproblematiek zien we dit in steeds meer gemeenten gebeuren). De gemeente treedt daarbij in feite soms op –impliciet of expliciet- als vertegenwoordiger van ouders.

Voorbeelden van een samenwerkingsagenda Ouderbetrokkenheid

In sommige gemeenten onderschrijven de lokale partners het gezamenlijk belang van ouderbetrokkenheid en benoemen dit als belangrijk aandachtspunt. Soms vindt daarbij in nauw overleg met (of op verzoek van) de schoolbesturen ook enige facilitering plaats door een gemeente. Allemaal bedoeld om partnerschapbeleid op scholen te versterken.

- De gemeente Leeuwarden heeft in de doelstellingen van de brede scholen laten opnemen dat iedere brede school in 2015 ouderbeleid voert en een duidelijke visie heeft op ouders.
- Gemeenten Zwolle en Almere faciliteerden (voor het vo) -samen met schoolbesturen- werkconferenties ouderbetrokkenheid. Met name om de mogelijkheden hiervan breder onder de aandacht te brengen en draagvlak te verkrijgen voor beleid.
- De gemeenten Emmen, Rotterdam en Amsterdam spreken zich positief uit naar scholen wat betreft het halen van het LLO-Keurmerk Ouderbetrokkenheid (voorschools, po, vo en mbo)¹. In Rotterdam heeft de wethouder recent dit keurmerk aan de eerste vo-school overhandigd.
- Een andere manier van gezamenlijke criteria of voorwaarden formuleren: alle scholen (en evt. ook zorg- en welzijninstellingen) gaan structureel partnerschapbeleid voeren, ofwel jaarlijks samen met ouders een concreet actieplan opstellen –o.l.v. de directie- waarin ook wordt aangegeven hoe

¹ Zie de Factsheet Ouderbetrokkenheid voor gemeente en schoolbesturen voor meer informatie over het LLO.

wordt samengewerkt tussen onderwijs, zorg en welzijn. Met als doel om partnerschap in alle sectoren te versterken. In de gemeente Heerlen wordt gewerkt aan een breed lokaal plan van aanpak ouderbetrokkenheid van voorschools t/m het mbo, vanuit de invalshoek van het onderwijs, de zorg- en de welzijnssector, waarin momenteel over een dergelijke afspraak wordt gesproken.

- De gemeenten Den Haag en Rotterdam hebben subsidieregelingen Ouderbetrokkenheid voor scholen ingesteld, waarbij financiering plaatsvindt van bv. oudercoördinatoren. Een mogelijkheid binnen die regelingen betrof een aanvraag door scholen om ouderbeleid op scholen verder te ontwikkelen en te borgen.

B. Onderwijsondersteunend gedrag

Uit onderzoek blijkt dat het leermilieu thuis van groot belang is voor onderwijsprestaties (o.a. gesprekjes over school voeren, beschikbaarheid van boeken, een rustige werkplek voor het huiswerk). En dat ouders een sterke behoefte hebben aan meer informatie en handvaten van scholen voor onderwijsondersteunend gedrag thuis. In het VVE-beleid werd hier vanouds al de nodige aandacht aan besteed en momenteel wordt dit 'gerevitaliseerd' naar aanleiding van de conclusies van de Inspectie van het Onderwijs. De Inspectie constateert dat er zeer veel activiteiten zijn met en naar ouders toe, maar dat het ontbreekt aan systematisch en doelgericht ouderbeleid, zowel op scholen als voorscholen, en aan een visie en aanpak op gemeenteniveau. De gemeente is hierbij uiteraard verantwoordelijk voor de voorschoolse sector en de algemene regie en afstemming, schoolbesturen voor de vroegschoolse sector. In het kader van de Bestuursafspraken G37 wordt momenteel dan ook veel aandacht besteed aan de versterking van ouderbetrokkenheid VVE in deze gemeenten. In het verleden zijn diverse programma's en materialen ontwikkeld voor de leeftijdssector 0 tot 12 jaar, materiaal dat deels nog steeds bruikbaar is (bv. Opstap en Overstap) en daarnaast is nieuw materiaal ontwikkeld. Voorbeelden daarvan zijn de Ouderhulpkaarten van het Cedin of het programma VVE Thuis van het NJI.

In de mbo-sector is sprake van een grote ontevredenheid van scholen richting ouders en andersom (vgl. de Factsheet Ouderbetrokkenheid). Volgens de scholen zouden ouders te weinig betrokken zijn bij hun kind. Ouders klagen over de geringe informatie die zij ontvangen vanuit de school. Vermoedelijk hangt dit deels samen met de grote cultuurverschillen tussen het VMBO, waarin de leerling nog als jongere wordt gezien en de ouders als verantwoordelijke, en het MBO, waarin de leerling als volwassene wordt beschouwd en aan ouders soms geen enkele informatie meer wordt verstrekt of contact mee wordt opgenomen. Afstemming tussen deze onderwijssectoren en duidelijkheid naar ouders zou hierin verbeteringen kunnen aanbrengen. Voortijdig schoolverlaten wordt vaak veroorzaakt door een verkeerde studiekeuze in het mbo en/of door motivatieproblemen in het mbo. In de aanpak van het voortijdig schoolverlaten wordt hier momenteel meer op gefocust en gaat meer aandacht komen voor de rol die ouders hierin kunnen spelen.

Voorbeelden van een samenwerkingsagenda Onderwijsondersteunend gedrag

- Een bijzonder initiatief gaat van start in de Gemeente Katwijk: onder de noemer van de 'Jonge Ouder Academie' worden ouders geïnformeerd en gefaciliteerd om de talentontwikkeling van hun kinderen te stimuleren, met name op het vlak van redeneertalenten en probleemoplossend vermogen (3 bijeenkomsten voor ouders). Met medewerking van het lokale bedrijfsleven. Dit wordt momenteel los van de scholen ingestoken, met de intentie om in de vervolgfase nauwer samen werken.
- In Pijnacker-Nootdorp is veel aandacht besteed aan Ouderbetrokkenheid en VVE. Er is een inventarisatie uitgevoerd en 'Actieplan Ouders +' opgesteld om ouderbetrokkenheid (in de betekenis van partnerschap) in de VVE te optimaliseren (www.pijnacker-nootdorp.nl/oudersplus).

- Dordrecht voert al jarenlang een integraal ouderbeleid VVE. Het bereiken van en de toeleiding van ouders (met o.a. een felicitatiedienst/informatiedienst), alsmede het pedagogisch beleid op voorscholen en op de vroegscholen zijn in een samenhangend kader ondergebracht.
- In de Bestuursafspraken met de G33 en G4 (onderwijsachterstandenbeleid) is bij veel gemeenten -niet allemaal- terug te zien dat zij nog een visie en een plan moeten gaan formuleren op het vlak van het Onderwijsondersteunend gedrag ouders. Er worden allerlei methodieken benoemd, zoals huisbezoeken en de oude programma's als Opstapje, Spel aan Huis e.d. Ook hebben een aantal gemeenten het plan om VVE Thuis, een nieuw programma van het NJI, te financieren, ook voor de basisscholen. De gemeente Breda voert integraal ouderbeleid VVE, vanaf 2012 is er een Team Ouderbetrokkenheid en Toeleiding ingericht dat naast de toeleiding (met huisbezoek) vervolgens de voor- en vroegscholen ondersteunt bij de thuisstimulering en het beleid hieromtrent: o.a. Spel aan Huis, ouderbijeenkomsten, info en handvaten voor ouders. Op iedere voorschoolse instelling is inmiddels ouderbeleid geformuleerd. Scholen geven inhoud aan ouderbetrokkenheid via LOGO 3000. De G4 hebben aparte beleidsplannen op het vlak van ouderbetrokkenheid VVE, met name gericht op het onderwijsondersteunend gedrag thuis.

C. Opvoedingsondersteuning

Er is veel behoefte bij ouders aan informatie en uitwisseling op diverse opvoedingsvraagstukken. Straffen en belonen, puberteit, gezondheid, voeding, seksualiteit, mediawijsheid, verslavingen e.d. zijn zaken die rechtstreeks betrekking kunnen hebben op zowel het schoolwelbevinden als het welbevinden thuis. Opvoedingsondersteuning en ouderbetrokkenheid vloeien hier samen. Uit onderzoek komt naar voren dat alle scholen een opvoedingstaak voor zichzelf weggelegd zien en het belang van 'pedagogisch partnerschap' met ouders onderschrijven. Dit geldt voor de hele sector van voorschools tot en met het mbo. Na een aantal zeer ernstige incidenten rond pesten op school eind 2012 valt te verwachten dat hier meer beleidsaandacht voor komt, waarbij ongetwijfeld ouders en scholen gezamenlijk zullen moeten optrekken.

Gemeentelijke instellingen –zoals de CJG, de welzijnsinstelling en de GGD- zijn volop betrokken bij opvoedingsondersteunende activiteiten (soms ook direct of indirect aan school gerelateerd). Er vindt op dit vlak op lokaal niveau al de nodige samenwerking plaats tussen het onderwijs en de zorg- en welzijnssector, maar in veel gemeenten is daar nog veel winst te boeken en zijn ook de nodige ontwikkelingen gaande. Het versterken van de 'pedagogische civil society' is een van de noemers waaronder dit plaatsvindt.

Ook het VSV-beleid en het veiligheidsbeleid in gemeenten (soms ondergebracht in een breder jeugdbeleid) raken aan het thema van opvoedings- en opgroei problemen.

Voorbeelden van een samenwerkingsagenda Opvoedingsondersteuning

- In veel gemeenten wordt –mede in het kader van de CJG-ontwikkeling- aandacht besteed aan de samenwerking tussen onderwijs, zorg en welzijn (wat betreft opvoeding en opgroeien van jongeren, bv. Pijnacker-Nootdorp). Van een vergaande integratie is sprake in een gemeente als Breda waarin CJG-medewerkers o.a. in scholen wordt geplaatst.
- Een andere benadering is dat gemeente, scholen en zorg- en welzijnsinstellingen gezamenlijk bespreken hoe zij ouderbetrokkenheid bij instellingen vormgeven, vanuit een gezamenlijke visie en met gezamenlijke doelen. En bijvoorbeeld de lokale afspraak maken om in jaarlijkse actieplannen aan te geven hoe zij onderling met elkaar samenwerken. In de gemeente Heerlen wordt momenteel een dergelijke aanpak besproken.
- In Zuidwest Friesland voeren de gemeenten Gaasterland, Lemsterland, Littenseradiel en Sudwest-Fryslan gezamenlijk de regie over het CJG. Voorbeeldactiviteiten zijn interactieve opvoeddebatten binnen het voortgezet onderwijs (medegefinancierd door de gemeenten).

- Zoetermeer zet ouderbetrokkenheid in, in de gehele leerlijn, vanaf VVE tot VSV-beleid. Momenteel loopt er een driejarig project 'jeugd- en thuiscultuur in de school', gericht op een mentaliteits- en gedragsverandering bij jongeren. Ouders en docenten worden geschoold en bekend gemaakt met de 'pedagogische driehoek'.
- In Utrecht is op wijkniveau in een aantal wijken een goede doorgaande lijn ontwikkeld in de opvoedingsondersteuning van 0-12 jaar, met een duidelijke visie en doelstelling. Met lichte, breed toegankelijke onderdelen (zoals themabijeenkomsten voor ouders) en meer intensief aanbod als Instapje en de Vreedzame School en Vreedzame Wijk. Het concept van de 'pedagogische civil society' ligt hieraan ten grondslag.

D. Ouderverbanden

De Onderwijsraad pleitte in het advies 'Ouders als partners' (2010) sterk voor het bevorderen van ouder-ouder-contacten, van oudernetwerken. Ouders die elkaar kennen spreken elkaar aan. Ouder-oudercontacten helpen ouders onderling en kunnen zo ook de school (en de leraar) ondersteunen ('ze zeven problemen uit, waardoor er minder problemen in de klas terecht komen'). De Onderwijsraad pleit voor stimuleringsmaatregelen waardoor groepen ouders een ouderbudget kunnen aanvragen voor de opstartfase van een lokaal te organiseren ouderverband, voor een klas of een school. Een dergelijk ouderverband kan ook een relatie aangaan met de buurt of de wijk.

Veel met name basisscholen organiseren al koffieochtenden e.d. op school waar ouders elkaar kunnen ontmoeten. Vanuit gemeentelijk oogpunt zijn dergelijke zaken relevant, uit oogpunt van de sociale cohesie binnen de bevolking.

Voorbeeld van een samenwerkingsmaatregel

Gemeenten zouden een impulsmaatregel kunnen meefinancieren: een potje voor stimulering van oudernetwerken dat aan scholen ter beschikking wordt gesteld. Voor kleine bedragen, bv. 50 euro per aanvraag, zou de inrichting van oudernetwerken rond scholen kunnen worden gefinancierd (idee van Fons van Wieringen, destijds voorzitter Onderwijsraad).

Smal of breed beleid / Visie

Gespreksleidraad

Op basis van het gesprek over de 3 kolommentabel heeft u de stand van zaken in beeld gebracht en bent u een aantal voorbeelden van lokaal beleid Ouderbetrokkenheid in het land tegengekomen. Van belang is nu dat u op een rij zet of afstemming, uitwisseling en/of gezamenlijk optrekken van belang zijn. En indien dat het geval is, hoe u dat gaat doen.

U zult in de verkenning vermoedelijk hebben vastgesteld dat er in uw gemeente al veel door en voor ouders gebeurt op scholen, in peuterspeelzalen en de kinderopvang, en door zorg- en welzijnsinstellingen, en dat er binnen de gemeente relevante beleidsontwikkelingen plaatsvinden, die te maken hebben met ouderbetrokkenheid. Van belang is nu dat u als lokale partners vaststelt of lokale afstemming of lokale afspraken (bv. meer samenhang of doelgerichtheid) zinvol zijn.

Verschillende conclusies zijn mogelijk:

- Afstemming en/of een gezamenlijke aanpak zijn niet nodig. Ouderbetrokkenheid dient gewoon binnen de lopende beleidsthema's te worden opgepakt: door scholen en voorscholen zelf met hun bestuur, binnen het VVE-beleid, passend onderwijs, de aanpak voortijdig schoolverlaten en/of de CJG-ontwikkeling en het lokaal jeugdbeleid. Eventueel wordt periodiek (bv. 1 x per jaar) het thema lokaal geagendeerd om de stand van zaken door te spreken. Of:

- U concludeert dat het wel zinvol is om gezamenlijk (gemeente en lokale bestuurders) een impuls te geven aan de versterking ouderbetrokkenheid en aan versterking van de relatie onderwijs – ouders. Of u constateert gezamenlijk dat u een impuls wilt geven aan de versterking onderwijs – ouders – omgeving (zie de drie invloedssferen op pag.1). In deze gevallen is het van belang dat u dit gezamenlijk onderschrijft en het veld hierover informeert. U kunt een gezamenlijk doel of een gezamenlijke missie formuleren, aanvullend enkele concrete doelen formuleren en uitwerken welke afspraken u maakt, welke activiteiten u initieert en hoe u dit gaat doen.
Voorbeelden van een lokale visie zijn:
  - Een sterke ouderbetrokkenheid is van belang voor de ontwikkeling van kinderen. Alle scholen en voorscholen in onze gemeente gaan een partnerschapsrelatie met ouders delen. Voorschoolse instellingen, het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs werken samen om de ouderbetrokkenheid te vergroten.
  - De opvoedingsomgeving van jonge kinderen is van groot belang. We gaan met alle partijen (onderwijs, voorscholen, de brede schoolpartners, ouders en het CJG) nauw samenwerken om die opvoedingsomgeving te versterken ('door ons vrij vertaald': gemeente Assen). Kwaliteitsversterking, meer vraaggericht werken en een doorgaande lijn zijn de kernwoorden.
  - Afstemming tussen ouders, het onderwijs, en de omgeving is van groot belang, om de kansen op een goede ontwikkeling van kinderen te vergroten. Gemeente en besturen gaan nauw samenwerken om deze afstemming te bereiken.

- Een mogelijkheid is dat u gezamenlijk criteria opstelt of voorwaarden stelt om ouderbetrokkenheid te versterken. Voorbeelden hiervan zijn:
  - We spreken af dat in alle toekomstige lokale beleidsplannen onderwijs en/of jeugd verplicht een paragraaf aan ouders wordt gewijd.
  - In 2015 voldoen alle scholen en voorschoolse instellingen in onze gemeente aan de door het LLO geformuleerde criteria.
  - In 2014 voeren alle scholen en zorg- en welzijnsinstellingen structureel partnerschapsbeleid: o.l.v. de directie stelt een team met daarin ook enkele ouders jaarlijks een actieplan op (1 van de kenmerken van effectief ouderschapsbeleid, zo blijkt uit onderzoek).
  - De gehele voorschoolse opvang en het basisonderwijs in onze gemeente gaan voldoen aan de 7 indicatoren voor ouderbeleid, zoals die door de Inspectie in VVE-kader zijn geformuleerd.

- De gemeente financiert in nauwe samenwerking met de besturen een startimpuls (bv. uit de resterende oab-middelen of zorgbudget): bijvoorbeeld in de vorm van ondersteuning van een pilot Ouderbetrokkenheid/partnerschapsbeleid, een werkconferentie om het veld te informeren en enthousiasmeren of een stimulans om het LLO-Keurmerk te behalen.

- U acht het onderwerp van groot belang en besluit om een gezamenlijke visie en een lokale, samenhangende aanpak ouderbetrokkenheid te ontwikkelen (0-6 jaar of 0-12 jaar of 0-18 jaar of 0-23 jaar; in samenhang met het lokaal onderwijs- en jeugdbeleid). Er gebeurt momenteel al heel veel in de gemeente, maar het ontbreekt aan doelgerichtheid, aan een visie en aan samenhang. Daar wilt u gezamenlijk verbetering in aan gaan brengen en regie over gaan voeren. In de Bijlage is een kort format voor een lokaal plan van aanpak opgenomen.

- U acht het onderwerp van dusdanig belang dat u een nulmeting onder ouders en instellingen laat uitvoeren naar de huidige situatie en op basis daarvan aanvullende lokale doelen formuleert en concrete activiteiten initieert.² Voorbeelden hiervan:
  - In 2016 is minimaal 90% van de ouders tevreden over de relatie met de school.

² Diverse onderzoeks- en adviesbureaus, waaronder Oberon, beschikken over een lokale monitor Ouderbetrokkenheid.

- In 2015 vindt minimaal 90% van de ouders dat de school in een voldoende mate onderwijsondersteunend gedrag door ouders ondersteund.
- In 2016 vindt minimaal 90% van de ouders dat door of via de school voldoende opvoedingsondersteuning wordt geboden.

Breedte van beleid

Als u gezamenlijke afspraken of samenwerking van belang acht is het belangrijk om te bepalen op welke leeftijdsintervallen (of welke onderwijssectoren) u dit wilt, bv.:

0 – 6 jaar, 0 – 12 jaar, 4 – 18 jaar, 0 – 23 jaar.

En of u zich focust op de relatie:

ouders-school of ouders-school-zorg en welzijn of nog breder ouders-school-omgeving.

Organisatie

Als u op basis van de inventarisatie concludeert dat een verdere uitwerking en formulering van lokaal beleid van belang zijn, kan dit in principe op diverse manieren worden georganiseerd. U kunt beoordelen welke het meest geschikt is. U kunt binnen het lokaal overleg 1 verantwoordelijke aanwijzen voor de uitwerking van het beleid. Deze gaat gesprekken voeren met de relevante bestuurders en sleutelfiguren en formuleert een lokaal plan. Of u richt een interne werkgroep Ouderbetrokkenheid in, die de opdracht krijgt om een lokaal plan ouderbetrokkenheid te formuleren. Of u haalt er tijdelijk een extern expert bij die de opdracht krijgt om gezamenlijk met alle lokale partijen en lokaal plan van aanpak te formuleren.

Betrekken ouders

Van belang is nog de positie van ouders op lokaal niveau, hoe worden zij betrokken bij het inventariseren van de stand van zaken, bij het formuleren van lokaal beleid en bij de uitvoering?. Er is vooral ervaring met het uitvoeren van onderzoeken onder ouders om hun mening en ervaringen te peilen: kwantitatieve en kwalitatieve peilingen onder ouders (enquêtes, panels). In een aantal gemeenten wordt gedacht over het instellen van een lokale ouderadviesraad, maar bij ons weten, is een dergelijke raad er nog niet. Een alternatief is om bij het inrichten van een lokale werkgroep Ouderbetrokkenheid ook een 2- of 3-tal ouders te betrekken (niet werkzaam bij 1 van de betrokken instellingen).

Afsluitend

Deze Beleidsbox hangt samen met de Factsheet 'Ouderbetrokkenheid voor gemeenten en schoolbesturen' en met de 'Verkenning Ouderbetrokkenheid op de LEA'. Tezamen bieden deze informatie en handvaten om ouderbetrokkenheid vanuit lokaal bestuurlijk niveau te versterken. De Factsheet omvat de nodige achtergrondinformatie over definities, onderzoek en beleid. De Verkenning is bedoeld om in een LEA-overleg te agenderen en (kort) te bediscussiëren of het sowieso zinvol is om op het vlak van Ouderbetrokkenheid lokaal af te stemmen of samen te werken. Indien dit het geval blijkt (of als u dit al eerder hebt besproken en vastgesteld), kan de voorliggende Beleidsbox worden gebruikt. Deze omvat:

- een screeningsinstrument om te bepalen hoe de stand van zaken is bij besturen en gemeente;
- tal van voorbeelden van lokale afspraken en lokaal beleid, ter voorbeeld en inspiratie.

Het bespreken van deze Beleidsbox –op LEA-overleg of in een ingestelde werkgroep- zal ongeveer 1 a 1,5 uur in beslag nemen.

Hopelijk wordt met dit ondersteunend materiaal een bijdrage geleverd aan het versterken van ouderbetrokkenheidsbeleid in uw gemeente.

Bijlage – Format voor een lokaal plan van aanpak Ouderbetrokkenheid

1. Inleiding
O.a. link leggen met overig lokaal beleid.
2. Inventarisatie van de huidige situatie
Bv. uitkomsten van de Beleidsbox of van een nulmeting
3. Gezamenlijke visie en doelen
Formuleer zowel een algemene visie en een algemeen doel, als een aantal concrete, tijdgebonden doelen.
4. De uitvoerende partijen en de organisatie
Benoem goed de verantwoordelijkheden van de verschillende partijen (en daarmee ook de begrenzing ervan).
De regisserende rol moet belegd: bij gemeente of een bestuur.
De gemeente dient verbinding te leggen met andere lokale beleidsprogramma's, evt. richting de zorg- en welzijnssector een sturende rol te vervullen (als subsidiegever), richting het onderwijs een stimulerende en wellicht mee faciliterende rol. Monitoring en evaluatie.
(School)besturen dienen een sturende en kaderstellende rol naar hun scholen/instellingen te hebben. De discussie bevorderen, prioriteitstelling, facilitering, samenwerking met andere sectoren versterken. Monitoring en evaluatie.
Ouders: aangeven hoe zij worden betrokken bij de beleidsontwikkeling en uitvoering.
5. Monitoring en evaluatie.
Alle betrokken geven aan om doelgericht te werken en de eigen activiteiten en beleid te evalueren. Ze stemmen in met een jaarlijks evaluatiemoment van de gemaakte afspraken op de LEA. Eventueel voert een extern onderzoeksbureau op lokaal niveau een vervolgmonitoring en/of evaluatie uit. Een dergelijke externe aanpak dient informatie op te leveren over de voortgang van de activiteiten, het behalen van de doelen en de knelpunten erin en zo informatie op te leveren die bruikbaar is voor (bij)sturing van het beleid.
6. Stappenplan en financiën